

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Gabriely Gerdovej, v právnej veci žalobcu: **M. R.**, bytom R., právne zastúpeného *JUDr. J.ánom Č.isárom, advokátom, so sídlom M.urgášova 3X, K.ošice*, proti žalovanému: **Centrum právnej pomoci**, so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, IČO: 30 798 841, kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 3N 519/10 zo dňa 27. apríla 2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/8654/2010 - 41 zo dňa 18. mája 2011, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/8654/2010 - 41 zo dňa 18. mája 2011 **z m e ň u j e** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) s poukazom na ustanovenie § 250j ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) zrušil v záhlaví uvedené rozhodnutie, ktorým žalovaný

žalobcovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, dôvodiac ustanovením § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len ako „zákon č. 327/2005 Z. z.“ alebo „zákon o poskytovaní právnej pomoci“), keď mal za to, že žiadateľ (žalobca) nesplnil zákonnú podmienku na priznanie nároku právnej pomoci prostredníctvom Centra právnej pomoci a to, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal. Ustanovenému advokátovi priznal podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP, § 149 ods. 2 OSP a § 15 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. trovy konania v sume 261,82 € (za 2 úkony právnej služby 2x 123,50 € a k nim prislúchajúci režijný paušál 2x 7,41 €), k úhrade ktorých zaviazal v konaní neúspešného žalovaného.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade sa jedná o vyslovenie právneho názoru k aplikácii ustanovenia § 8 zákona č. 327/2005 Z. z., z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že definícia zrejmej bezúspešnosti sporu, v ktorom má vystupovať advokát prostredníctvom centra je, aby žiadateľ, ktorý sa domáha svojich práv na súde, mohol označiť dôkazy, smerujúce k uplatnenému nároku, avšak Centrum právnej pomoci nemôže tieto dôkazy vyhodnotiť (nahrádzať dokazovanie) v podobe jeho záveru, že návrh žalobcu nebude v súdnom konaní úspešný. Citujúc ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. konštatoval, že žalobca splnil dve zákonné podmienky [§ 6 ods. 1 písm. a), c)] a vo vzťahu k posúdeniu zrejmej bezúspešnosti žalobcu žalovaným poukázal na to, že definícia zrejmej bezúspešnosti obsiahnutá v citovanom zákone neznamena v právnej sfére, že žalovaný bude prejudikovať vopred ukončenie sporu na všeobecnom súde ako sporu neúspešného. Dôvodil, že zrejmu bezúspešnosť sporu je potrebné chápať napr. v intenciách procesného práva, bez ohľadu na výsledok podľa hmotného práva, pretože táto kompetencia je zverená iba súdom, okrem prípadov preklúzií a pod., avšak nie s právnym záverom vo veci samej, nakoľko potom by účastník súdneho sporu nemal možnosť uplatniť svoje práva na súde, čo by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1, 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8. Z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto ho podľa § 250j ods. 1 písm. a) OSP zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku v podobe zamietnutia žaloby. Namietal, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval tým, že ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. vyložil spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho gramatickým výkladom. Vzhľadom na ustanovenie § 6 ods. 1 a § 8 citovaného zákona dôvodil, že je vecne príslušným správnym orgánom na vydanie rozhodnutia o nároku na poskytnutie právnej pomoci a má povinnosť posúdiť v tomto konaní tri podmienky: stav materiálnej núdze žiadateľa, vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu a hodnotu sporu, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Uviedol, že za účelom posúdenia žiadosti, žalobca na jeho výzvu predložil všetky doklady potrebné na posúdenie podmienky stavu materiálnej núdze s tým výsledkom, že na základe týchto predložených dokladov o príjme a informácií o majetkovej situácii, preukázal, že v čase vydania rozhodnutia spĺňal zákonom stanovenú podmienku stavu materiálnej núdze. Rovnako pozitívne posúdil aj podmienku hodnoty sporu. Žalovaný poukázal ďalej na to, že pri posudzovaní ďalšej podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, t.j. že spor nie je zrejme bezúspešný vychádzal z príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“ alebo „zákon č. 36/2005 Z. z.“), ktorý upravuje predpoklady zmeny rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností. Zdôraznil, že zákon o rodine stanovuje špecifické podmienky, bez splnenia ktorých nie je možné zmeniť pôvodné súdne rozhodnutie a preto preskúmal splnenie týchto podmienok v zmysle zákona. V tejto súvislosti uviedol, že v posudzovanom prípade žalobca tvrdil, že existujú dôvody pre zmenu rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, avšak toto svoje tvrdenie nijako nepreukázal, ani neoznačil dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať jeho tvrdenia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku logicky vyplýva, že v posudzovanom prípade postačovalo, ak žalobca v konaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci pred Centrom právnej pomoci skutočnosti tvrdil, bez toho, aby bol povinný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, resp. že Centrum právnej pomoci malo prijať akýkoľvek dokument či tvrdenie žiadateľa bez ich zhodnotenia. Žalovaný nesúhlasil s týmto názorom súdu prvého stupňa a s odvolaním sa na ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. argumentoval tým, že žalobca neoznačil dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať jeho tvrdenia o tom, z akého dôvodu požaduje zmenu rozsudku vydaného Okresným súdom Michalovce č. k. 19P 11/2007-123 zo dňa 21. apríla 2008 v časti úpravy práv a povinností k maloletému M. R.. Žalovaný

poukázal na ustanovenie § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorého sa na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní [zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)], ak zákon neustanovuje inak, opakovane, a odvolaním sa na ustanovenia § 32 ods. 2, § 34 ods. 1, 2, 3, 4 správneho poriadku, namietal, že žalobca v posudzovanom prípade žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení neoznačil a preto jeho tvrdenia o tom, z akého dôvodu požaduje zmenu rozhodnutia vydaného v právnej veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu nie je možné považovať za dôkaz. Žalovaný poukázal ďalej na to, že z gramatického výkladu ustanovenia § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva, že pri rozhodovaní o nároku na poskytovanie právnej pomoci musí, pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu, prihliadnuť najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. Zdôraznil, že tento výpočet je exemplifikatívny, čo umožňuje prihliadnuť aj na ďalšie skutočnosti, ktoré vyplývajú z konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu. Z uvedeného mal za to, že zákon o poskytovaní právnej pomoci nerozlišuje medzi otázkami hmotného a procesného práva (zákon vymenúva príkladmo inštitút premlčania, preklúzie, označenie dôkazov) a ukladá mu preskúmať otázku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu z hľadiska hmotnoprávneho aj procesného práva. Dôvodil tiež tým, že v prípade, ak by preskúmal spor len z hľadiska ustanovení procesného práva, ako argumentuje súd prvého stupňa, neaplikoval by dôsledne ustanovenie § 8 zákona č. 324/2005 Z. z. a konal by v rozpore s jeho znením. Žalovaný namietal, že súd prvého stupňa nevzal do úvahy skutočnosť, že neschopnosť žalobcu označiť dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia nebola jediným dôvodom, pre ktorý vyslovil, že v danej veci nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu. Uviedol, že v posudzovanej veci vzal do úvahy aj tvrdenia žalobcu o jeho pomeroch, z ktorých vyplýva, že jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi, a že nemá zabezpečenú bytovú otázku, avšak súd prvého stupňa sa týmito skutočnosťami v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal. S poukázaním na ustanovenia § 32 ods. 1, 2, a § 34 ods. 1 až 6 správneho poriadku uviedol, že v správnom konaní sa uplatňuje zásada materiálnej pravdy, ktorá reflektuje požiadavku zákona, aby úplne a presne zistil skutočný stav a zaobstaral si potrebné podklady pre rozhodnutie aplikujúc zásadu voľného hodnotenia dôkazov, nakoľko v opačnom prípade by bolo jeho rozhodnutie pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné a zistený skutkový stav by bol nedostačujúci pre posúdenie veci, ktorá skutočnosť by zakladala nezákonnosť jeho rozhodnutia a postupu. Žalovaný mal za to, že

v konaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci nemôže vzhľadom na aplikáciu ustanovení správneho poriadku o dokazovaní v správnom konaní ponechať otázku zrejmej bezúspešnosti sporu bez posúdenia a je povinný zisťovať náležité skutkový stav tak, ako mu to ukladá správny poriadok. Žalovaný poukázal ďalej na to, že obdobne ako konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci aj Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 138 ods. 1 OSP stanovuje podmienky pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie advokáta súdom, pričom pre oba inštitúty je spoločné to, že zákonodarca okrem splnenia podmienky pomerov účastníka konania (materiálnej núdze žiadateľa) vyžaduje splnenie ďalšej podmienky a to, že nesmie ísť o zrejme bezúspešné uplatnenia práva. V tomto smere zároveň poukázal na akúsi diferenciu posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu, keď Občiansky súdny poriadok termín **„svojoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenia práva“** nedefinuje, pričom zákon č. 327/2005 Z. z. poskytuje bližšie zdôvodnenie tohto pojmu tým, že uvádza, na aké skutočnosti má prihliadnuť pri posúdení otázky zrejmej bezúspešnosti sporu. Upriamil pozornosť tiež na ďalšiu špecifickosť konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci tkvejúcu v tom, že zákon č. 327/2005 Z. z. stanovuje ďalšiu podmienku (na rozdiel od § 30 a § 138 OSP), ktorá musí byť kumulatívne splnená, a to podmienku hodnoty sporu (§ 6 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona) a z uvedeného vyvodil jednak záver, že účelom zákonodarcu je neposkytovať právnu pomoc v tzv. bagateľných sporoch a ďalej, že pri výklade ustanovenia § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. nie je možné postupovať rovnako ako pri aplikácii § 138 ods. 1 a § 30 OSP. Žalovaný za správny nepovažoval výklad, že posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sporu má ponechať len na tvrdení žiadateľa argumentujúc, že by potom posudzoval len otázku materiálnej núdze žiadateľa a otázku hodnoty sporu, pričom by priznal nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť jeho nároku a takýto postup by znamenal v jednotlivých prípadoch uplatnenie šikanózných návrhov, návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. V tejto súvislosti uviedol, že si je vedomý toho, že podmienku zrejmej bezúspešnosti sporu je potrebné v každom prípade starostlivo zvažovať vzhľadom na možnú prejudíciu súdneho sporu a mal za to, že účelom zákona č. 327/2005 Z. z. je vylúčiť priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v sporoch, ktoré je možné označiť za zrejme bezúspešné, čím sa v konečnom dôsledku znižuje zaťaženie súdov tzv. šikanóznymi návrhmi a tiež sa eliminuje aj riziko uloženia povinnosti nahradiť trovy konania. Ďalej žalovaný namietal odvolávajúc sa na ustanovenia § 249 ods. 2, § 250b ods. 1 a § 250h ods. 1 OSP, že súd prvého stupňa dôsledne neaplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú postup súdu v konaní a rozhodovaní podľa druhej hlavy

piatej časti OSP. Poukázal na to, že žalobca v žalobe o preskúmanie rozhodnutia neoznačil, v čom vidí nezákonnosť predmetného rozhodnutia, neuviedol žiadne tvrdenia, na základe ktorých nesúhlasil s predmetným rozhodnutím, pričom žaloba nespĺňala náležitosti podľa ustanovenia § 249 ods. 2 OSP konštatujúc, že ak trpela žaloba takýmito vadami, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa nariadiť žalobcovi ich odstránenie, pretože neodstránenie väd je dokonca dôvodom pre zastavenie konania podľa § 250d ods. 3 OSP. Upriamiac ďalej pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/51/2005 namietal, že žalobca v žalobe netvrdil, že bol jeho postupom ukrátený na svojich právach, ale poukazoval len na svoju situáciu dodajúc, že až na pojednávaní konanom dňa 18. mája 2011 právny zástupca žalobcu špecifikoval petit návrhu. Odvolávajúc sa na zásadu iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán) žalovaný mal za to, že súd prvého stupňa v posudzovanom prípade porušil dispozičnú zásadu a zásadu koncentrácie konania, nakoľko povinnosť žalobcu vymedziť v žalobe dôvody nezákonnosti nie je možné nahradiť postupom a rozhodovaním súdu nad rámec ustanovený žalobou poukazujúc na to, že v posudzovanom prípade nešlo o prípad, kedy súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 250j ods. 3 OSP). Záverom poukázal na to, že rozhodol v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. a správneho poriadku a svoje rozhodnutie považuje za vecne správne dôvodiac tým, že žalobca v posudzovanom prípade ani neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a preto mu nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal. Taktiež poukázal na to, že rozhodnutie č. 3N 519/10 zo dňa 27. apríla 2010 spĺňa všetky formálne náležitosti požadované zákonom a vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Taktiež namietal rozhodnutie súdu prvého stupňa o uložení mu povinnosti nahradiť trovy konania majúc za to, že na strane žalovaného je daný dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý súd náhradu trov žalobcovi neprizná dôvodiac tým, že rozhodnutie súdu v posudzovanom prípade záviselo od vyslovenia právneho názoru na aplikáciu ustanovenia § 8 zákona č. 327/205 Z. z., pričom ide o prvé rozhodnutie správneho súdu vo vzťahu k aplikácii citovaného ustanovenia zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a zároveň si uplatnil trovy právneho zastúpenia za 1 úkon bez ich ďalšej špecifikácie. Vo svojom vyjadrení poukázal na právo na spravodlivý súdny proces zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré zahŕňa právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej

strane, pričom poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu prípad Szabovicz c/a Švédsko č. 434/58. Uviedol ďalej, že podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Sžo 51/2005 správny orgán (správne malo byť uvedené „súd“) pri preskúvaní rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy na základe žaloby musí najprv zistiť, či sú splnené podmienky pre postup podľa druhej hlavy piatej časti OSP, pričom podľa obsahu podania žalobcu je zrejmé, že postupom žalovaného bol ukrátený na svojich právach a súd v priebehu konania zisťuje, či je tvrdenie žalobcu pravdivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené najmenej päť dní pred jeho vyhlásením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, www.supcourt.gov.sk a senát súdu dospel k záveru, pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), že odvolanie žalovaného je dôvodné a preto odvolaním napadnutý rozsudok zmenil (§ 250ja ods. 3 veta prvá OSP). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. augusta 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

V správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní, pričom ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu sp. zn. 3N 519/10 zo dňa 27. apríla 2010, **ktorým** podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. účinného v čase vydania napadnutého rozhodnutia, **žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci.**

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak

a) sa nachádza v stave materiálnej núdze,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu preyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že žalovaný mal na základe priložených listinných dokladov za preukázané, že **žalobca ako žiadateľ nesplnil podmienku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu**, ktorá je nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia argumentoval tým, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle citovaného § 6 ods. 1 cit. zákona.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne **najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo**

a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Ustanovenie § 8 zák. č. 327/2005 Z. z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí žalovaný pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu, má centrum prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu.

Za stavu, keď žalovaný v predmetnej veci posudzoval otázku zrejmej bezúspešnosti sporu aj z hľadiska *posúdenia schopnosti žalobcu označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení* postupoval v súlade s cit. zák. ustanovením.

Pri posudzovaní schopnosti žiadateľa je správny orgán oprávnený posúdiť *schopnosť žiadateľa tieto dôkazy označiť*, avšak bez ich následného vyhodnotenia v tom smere, či by žalobca uniesol dôkazné bremeno v konkrétnom konaní, nakoľko právne posúdenie veci - kvôli ktorej sa domáha práva na poskytnutie právnej pomoci - patrí výlučne do právomoci súdu.

Odvolací súd s odvolaním sa na ust. § 6 cit. zákona konštatuje, že žalovaný ako príslušný správny orgán, za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci sa musí otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu zaoberať, pretože bez splnenia podmienky, že „nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu“ nemožno požadovaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, aj keď žiadateľ ďalšie dve podmienky splnil.

Za stavu, keď žalobca neoznačil žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení, týkajúcich sa zmeny pomerov oproti stavu v roku 2001, kedy Okresný súd Michalovce rozsudkom č. k. 13C 270/01-17 zo dňa 9. októbra 2001 zveril maloletého M. R., nar. X. do osobnej starostlivosti matky, podľa názoru senátu Najvyššieho súdu SR, žalovaný správne konštatoval, že v danom prípade nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, v rámci ktorého žalobca žiada súd o zverenie dieťaťa do výchovy a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu. Záver žalovaného, ktorý s poukazom na nesplnenie všetkých troch zákonných podmienok v zmysle § 6 zák. č. 327/2005 Z. z. súčasne, žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal, je preto v súlade so zákonom.

Senát Najvyššieho súdu SR prisvedčil argumentácii žalovanému v tom, že za správny nemožno považovať výklad, že posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sporu má ponechať len na tvrdení žiadateľa s tým, že potom by posudzoval len otázku materiálnej núdze žiadateľa a otázku hodnoty sporu, pričom by priznal nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť jeho nároku. Takýto postup by totiž znamenal v jednotlivých prípadoch uplatnenie šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. Stotožnil sa tiež s názorom žalovaného, že za účelom odbremenenia súdov od tzv. šikanózných a bagatel'ných návrhov zákon č. 327/2005 Z. z. citovaným ustanovením § 8 mu (Centru právnej pomoci) zveril právomoc tieto návrhy „eliminovať“ v podobe vydávaní negatívnych rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to z dôvodu nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku.

Podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaný v predmetnej veci postupoval v súlade so zákonom, dôsledne zisťoval skutočný stav, za ktorým účelom si zadovážil dostatočné podklady pre rozhodnutie, aplikujúc ustanovenia § 32 ods. 1, 2 a § 34 ods. 1 až 6 správneho poriadku a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj tvrdenia žalobcu o jeho pomeroch, z ktorých vyplynulo, že jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi a tiež, že nemá bytové podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa, pričom jeho pomery neumožňujú uspokojovať ani jeho vlastné potreby, nieto potreby maloletého dieťaťa. Vo veci bolo nesporne zistené, že žalobca **neoznačil** ani jeden dôkaz na preukázanie svojho tvrdenia o tom, že výchova maloletého M. R. je zo strany jeho matky zanedbávaná.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a § 220 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP zmenil a žalobu zamietol.

Záverom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že vydaním napadnutého rozhodnutia zo strany žalovaného správneho orgánu, **ktorým z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok nebol žalobcovi priznaný nárok na právnu pomoc v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci**, právo žalobcu domáhať sa zmeny zverenia maloletého dieťaťa a úpravy práv a povinností k nemu, nebolo dotknuté.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

O náhrade trov právneho zastúpenia žalobcu súdom ustanovenému advokátovi JUDr. J. ánovi Č. isárovi rozhodne Krajský súd v Košiciach po právoplatnosti tohto rozsudku osobitným rozhodnutím.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 22. augusta 2012

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth